

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legintézősabb számítással,
díjzabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bázerédj István utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.
ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., felévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NEPTANFŐKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BCDNÁR ISTVÁN.

Bemutatókarsak:
JÁNOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

A Sió és Sárviz hajózhatóvá tétele.

A megkötött kiegyezés szemmel láthatólag felszabadítja a lelkeket a reájuk nehezedő lidércnyomás alól. Elkezdhették ott, ahol pár esztendővel ezelőtt abbahagytuk. A kormány, legalább úgy látszik, egy percet sem akar veszíteni, pótolni kívánja az elmulasztottakat. Így teljes erővel hozzálát ama hatalmas esatornázási tervzet megvalósításához, mely végeredményében igaz, hogy kerek 173 millió koronát nyel el, de melynek közgazdasági haszna kiszámíthatatlan.

A kereskedelemügyi miniszter meghívására még e hóban ismét összeül az az országos anket, mely hívta van egy hatalmas lépéssel előre vinni a csatornázás ügyét, mely ha valakit, bennünket tolnamegyeieket érdekelhet legelső sorban.

Tóth Károly dunavédgát-társulati főmérnök, műszaki tanácsos — ki a jelzett anketen a kereskedelemügyi miniszter megbízásából szintén részt fog venni — lapunk hasábjain több ízben tüzetesen foglalkozott már a bennünket legközelebből érdeklő Sió és Sárviz hajózhatóvá tételének nagyfontosságú kérdésével, itt felvetett ideái szakkörökben és szaklapokban is meg-

érdemelt feltűnést keltettek, sajnos azonban, voltaképen való ézeljüket el nem érték, mert a legközvetlenebben érdekelt községek, bár e víziut megcsinálása voltaképpen az ő legfőbb, életbevágó érdekük, eddigelé bizony még életjelt sem adtak magukról.

Pedig itt a legfőbb ideje, hogy a balaton- és dunamenti községek egyesült erővel megmozduljanak. Az ügy fontosságát semmi sem igazolja jobban, mint hogy az orsz. vízépítési bizottság a budapesti öv-csatorna, budapest-szolnoki, a morvavölgyi hajózó ut után negyediknek a Sió és egyesült Sió-Kapos-Sárviz hajózhatóvátételét tervezi.

A folyó-csatornázási osztály 5 alternatív tervet is készített e fontos kérdés megoldására.

Az I. tervmódozat szerint a Sióban a hajózó vizet 2 duzzasztó mű állítaná elő. A Kapos torkolatától a tolnai holt Dunáig a medrét 1-6 m. legkisebb hajózó mélység számára rendeznék be. A hajót hossza lenne a tervezett vonaligazítások után 112 km. A Sárvizet külön rövid-csatornán már Pálánál eresztenék be, hogy a legkisebb vízállást minél hosszabban növelhesse. Siófoknál új kivezető csatornát terveznek, mert a jelenlegi kivezetés feneké a siófoki zsilip alatt igen magas s a jelenlegi kivezetés mellett igen költséges partrendezésre s a vasúti hid és állomás felemelésére lenne szükség. E terv kivitele 5.653.432 koronába kerülne. Vagyis 1 kilométer 50.477 korona.

A II. ik tervmódozat a Kapos folyó beömlése felett a hajózó vízmélység előállítását akként tervezi, mint az I. tervmódozat. Onnan lefelé a medret rendezné, de csak az uzdi hidig, honnan a meder változatlan megtartásával a tolnai holt Dunába való beömlésnél tervezett duzzasztó mű létesítené a kellő vízmélységet. E terv kivitele 6 019.738, vagyis kilométerenként 53.747.66 kor. De ehhez számítandó a holt Duna rendezése, mely 1.071.360 koronába kerülne.

A III. ik tervmódozat olyan, mint a II. módozat, kivéve a Sárviz legelső részét. Ugyanis a tolnai holt Duna mellőzésével Szekszárdnál külön csatornát vezetnének ki a városhoz egészen közel s innen a keselyüsi ut töltése mellett egészen az élő Dunáig 14-7 km. hosszan. A szekszárdi külön csatorna 2.285.307 koronába kerülne, míg a többi 4 986.798 koronába, vagyis összesen 7.272.105 koronába, így kilométerenként 44.525 koronába. A tervzet megjegyzi, hogy az itt említett szekszárdi szárnycsatornát kombinálni lehet valamennyi más módozattal is.

A IV. ik tervmódozat a főcsatorna medrét néhány kanyarulat szelidebbre tompításán kívül mederrendezés nélkül, duzzasztó művek tennék hajózhatóvá. Az első duzzasztót a Sárviz torkolatánál kellene építeni, a másodikat tőle 28 km.-rel feljebb, a kölesdi hid előtt, a harmadikat a Sárviz torkolatától 73-6 km. távolságra, a negyediket a K.-Koppány patak beömlése előtt. Az egész hajót hossza lenne 124 km. átvágásokkal 112 km., költsége 5.965.756 korona, vagyis kilométerenként 53 265-68 korona.

Az V. ik tervmódozat, mint az előbbi, a vízmélységet duzzasztóval állítaná elő, azonban kisebb lépcsőjű s olcsóbb csegek alkal-

TÁRCZA.

Nagy beteg egy öregasszony . . .

Nagy beteg egy öregasszony,
Ott valahol, távol, messze . . .
Ott ülök az ágya szélén
Gondolatban, minden este,
Hogy két karom a vánkosdt
Puhogassa, pelyhegesse . . .

Azt hiszitek, nem éri tán:
Hogy puhább lett feje alja?
Nem babona, szent valóság,
Érzem: tudja, hiszek abba:
Hisz kezemet száz mérföldről
Most is, egyre — szorongatja . . .

BODNÁR ISTVÁN.

Asszony.

Itta: Magai Berta.

Szóltanul járt-kelt a házban, nem törődött semmivel, nem készült sehová, rá se hederített az urára. Délután magára zárta a szoba ajtaját és nem engedett be senkit. Jenő kopogtatott az ablakán.

— Anna kérem, Anna! — Bent gyöngye hangon mondta valaki: tessék.

— Anna, nyissa ki az ablakot hamar. Az asszony nem felelt egy darabig, aztán kidugta a fejét az ablakon.

— Mit akar?

→ Azt akarom, hogy jöjjön ki.

— És ha nem megyek?
— Ki fog jönni.
— De ha nem akarok?
— De akar.
— Igaz, akarok, — mondotta az asszony hirtelen, nagyon halkán.
— Jöjjön az irodámba.
— Hova menjek?
— Hozzám.
— Megyek.

Csengey az íróasztalnál ülve fogadta a feleségét. Mikor belépett, feléje fordult és várta, hogy leüljön. Aztán megszólalt.

— Kedves Anna. — (Az asszony összeborzadt. Ez a hang rosszat jelent. A férfi komolyan nézett a szemébe) — Ne idegeskedjék. Rövid leszek. Azt akarom kérdezni, minek vegyem ezt a magaviseletét?

Az asszony nem felelt. Szemmelláthatólag zavarba jött és lesütötte a szemét.

— Kérem, kedves Anna, ne komédiázzék. Az utóbbi időben meggyőződtem felőle, hogy játszani akar velem. Mondja, hát való ez egy okos asszonytól, amit maga tesz már három nap óta? — Egy kicsit várt, aztán folytatta. — Rájöttem arra is, hogy maga, meg én nem tudjuk egymást megérteni. Ma még csak nem tudjuk. Holnap talán már nem is akarjuk. Ennek végét fogom szakítani.

Az asszony felvetette rá a szemét.

— Hogyan?

— Nem akarok magyarázatokba bocsátkozni. Maga tudja, hogy mikor a feleségem lett, a leánykori környezetének bucsút kellett mondania. Tudja azt is, hogy én nem ígértem semmit, amiért érdemes lett volna ezt tenni. Hívtam és maga velem jött. Tudta,

hogy az én feleségemre kötelességek is várnak. Belenyugodott. Azt mondta, jó kis asszonyom lesz. Nem tartotta meg, édes Anna. Gondolkozzék ezen.

Elhallgatott. Mereven nézett a levegőbe. Az asszony felállt és úgy nézett le rá. Végtelen keserűség töltötte el a szívét. Igen. Ő mindenről lemondott, mikor férjhez ment. Mindenről, semmiért. Eszébe jutott az apja, aki dédelgette, mint egy gyermeket, a mostoha anyja, akinek ő volt a szemefényve. Az apja ezredének tisztjei, akik kivétel nélkül rajongtak érte és az ura, az ura, aki talán sohasem szerette igazán! Tompa hangon mondta: — Tudom.

Aztán kitért belőle a mélységes fájdalom.

— Tudom, hogy úgy van. Maga sem az, akinek én képzeltem, én sem. Nem ért meg, mert nem szeret. Miért hívott ide? Hogy ezt megmondja? Ugy is tudtam. Hagyjon engem. Miért bánt? Azt akarja, hogy meghaljak? Nem emlékszem semmire. Nem is akarok. Jobb nekünk, jobb lesz igen . . .

Végképp elérzékenyült Csengey ránézett.
— Edes Anna, magával nem lehet beszélni.

Kiment a szobából.

Másnap, a hajnali vonattal hazautazott Csengeyné Budapestre. Mikor Jenő fölkelt, már visszajött a kocsis az állomástól és a szobaleány nagyban pakolta a felesége holmiját. Közben gunyos pillantást vetett a nagyságos urra. Csengey meghökken a váratlan fordulattól. Ismerte a feleségét, tudta, hogy érzékeny, dacos és meggondolatlan, de hogy itthagya, szó nélkül, egyszerre, erre mégsem tartotta képesnek. Az első gondolata

mazásával s összesen 10 duzzasztó művel. A csegek helyei a tolnai holt Dunánál, Agárdnál, a medinai híd előtt, a borjádi híd alatt, a szentlőrinci híd előtt, a pálfai hídánál, a Czinca patak beömlése alatt, a Titu patakánál Ozorán, a K.-Koppány torkolata előtt, végre a Sió kivezetésénél a Balatonnál lennének. Az összes költség 4.478.808 korona, vagyis kilométerenként 39.989 kor. 35 fillér. Ehhez azonban hozzá jön vagy a tolnai holt Duna költsége, 1.071.360 korona, mi által a kiadás 5.550.168, vagy ha a szekszárdi csatornával kombináljuk, akkor ennek 2.285.307 kor. költsége. Ebben az esetben az V. tervmódózat összes költsége 6.500.000 korona, vagyis valamennyi között ez a legolcsóbb.

Mindenik módzatnál lehetséges Szekszárdnál a főcsatornából a vasutig külön medenczeszerű kiágazással közelíteni meg a várost. De ily medence tervezése nincs benne a költségeloirányzatban. Ez — későbbi feladat, az összes érdekelteknek a kiválasztandó tervmódózatához képest hozandó határozata szerint.

Ha pedig az évi kiadásokat tekintjük, a legolcsóbb terv kivételére beleszámítva a töketörlesztést, fenntartást évi 443.918 kor. szükséges, vagyis 0'6 fillér szállítási díj mellett 596.798 tonna évi forgalom.

Ha már most a csatornán szállítható anyagok közül kiemeljük a nekünk nagyon is hiányzó terméskövet, az épületekhez való követ, az utak számára való bazaltkövet, valószínű, hogy már ezek fedezik a szükséges forgalmat.

Ennyit a tervekről.

És most lássuk, hogy azok közül melyik a legkivihetőbb.

Olcóságánál fogva mindenesetre a legutolsó jöhet legelőször számításba. A fő azonban az, hogy Szekszárd érdeke el ne hanyagoltassék, mint például annak idején a zsákvasut létesítésekor, s az ostoba módon, garasoskodva Szekszárdtól jó távol épített mostani Sió csatorna kiépítésénél, amely ha annak idején közvetlenül Szekszárd alatt létesül, már ezerszeresen kifizette volna magát, s e mellett lehetővé tette volna Szekszárd csatornázásának előbbutóbb megoldandó kérdését is.

Az tehát most reánk, de meg

az volt, hogy utána megy és visszahozza. De később szinte meggyűlölte magát ezért a gondolatért. Elkecseregetten nézett a dolga után.

Anna szótlánul ült a Budapest felé robbogó gyorsvonat első osztályú fülkéjében. Kivüle még egy fiatal házaspár volt ott, akik vidáman csevegtek egymással. Dél volt, mikor beértek a keleti pályaudvarba. Az utatársak kiszálltak, a férj hordárért kiáltott. Az asszonykának egy kibontott haju szőke kis baba kapaszkodott a nyakába.

— Anna bérkocsiba ült és az apja lakására hajtattott. Az ezredest nem találta otthon. A mostohaanyja fogadta, nagy csodálkozva. Anna elmondott mindent. A végén sirni kezdett.

— No hallod, — vigasztalta az ezredestné — azért igazán ne sirj. Látod, mondtam mindig, hogy ez lesz a vége. Mindig olyan nyers volt hozzád, édes, kicsi leányom. Ne törődj vele, ha megunja, majd eljön érted. Becsülje meg az ilyen szép asszonyt, nézze meg az ember!

Nem ismered mamám, ha azt hiszed, hogy eljön, mondta az asszony csendesen.

vármegyénkre nézve is a legfontosabb életkérdés, hogy vagy a *szekszárdi különcsatorna*, vagy legalább a *medenczeszerű kiágazás* a többi munkálattal egyszerre kiépüljön. De bármelyiket létesítjük is, a *tolnai holt Duna* hajózhatóvá tétele is elkerülhetetlen. Szekszárdon, Tolnán, Faddon és Pakson csak úgy lendíthetünk valamit, ha a rettenetes, vagy az éppen semilyen vasuti állapot megszüntetésével, olcsó vízi összeköttetéssel segítünk rajtuk. A mi kevés vasutunk van, úgy is a legnéptelenebb vidékeken fut keresztül s mivel a víz még nagyon sokáig, sőt talán örökre a „jövő útja“ marad, itt az ideje, hogy a vízen szerezzük vissza azt, amit hibás vasuti politikánk révén a szárazon veszítettünk. Megyei gócpontok teremtése, nagyobb városok, községek gazdasági és kereskedelmi kapcsolatával, egymáshoz közel hozásával lehetséges.

Rajta tehát, mozduljunk meg a 12-ik órában. Csak kezünkkel kell kinyujtanunk s miénk lehet a dus falat. A mi helyi érdekünk, amint kimutattuk, annyira országos érdek, hogy ha csak valami kis érdeklődést mutatunk, alig pár évre már létesülhet is e fontos víziút.

A kezdeményezés, az érdekeltség összehozása első sorban Tolnavármegye törvényhatóságának és Szekszárd városának lenne sürgős feladata. Országgyűlési képviselőink tehát sokkal jobban cselekednének, ha a véres kard körül hordozása helyett ezen a téren is nem oly irányban indítanának mozgalmat, hogy a vármegye közgyűlési termét csupán csak a saját pártállásuknak megfelelő emberekkel töltsék meg. Zárjuk ki e falak közül az oda nem való pártpolitikát, de csináljunk ott helyes gazdasági, tehát — magyar politikát. Mert nem az a lényeges, hogy az új választásoknál ki lesz az

Kis idő múlva megjött az apja. Lármás jó kedvvel fogadta a lányát, de mikor megtudta, hogy összeveszett az urával, méregbe jött.

— Hát micsoda gazember az, hogy így gorombáskodni mer az én lányommal?

Az asszony bement leánykori szobájába. Odaült az ablakhoz és hosszan nézett ki a szomszéd liget sötétzöld orgonabokraira.

Délután három asszony vendége jött az ezredestnének, három kinstári hölgy, akik igen meg voltak lepelve, hogy Annát itthon találták és nyájas rosszakarattal érdeklődtek, hogy meddig marad? Este Csengeyné sokáig sirt a sötét kis szobájában. Reggel felé elaludt és azt álmodta, hogy otthon van a pusztán. A vadgesztenyésben ült és vajjas kenyeret kent az urának . . .

Bejött a szobalány. A reggelijét hozta. Az ablak alatt csengettek a villamos kocsik.

„Kedves Anna: — írta Csengey a feleségének — meg vagyok győződve felőle, hogy értesítesz, miféle szándékkal utaztál el ma hajnalban? Aszerint fogok intézkedni, hogy mit felelsz. Leveled holnapután a reggeli

alispán, főjegyző, kik lesznek a főszolgabírák, de az, hogy minden téren bátor, becsületes, gondolkodni s tette kész katonák álljanak őrt a bástyafalon. — A hárcz csak most kezdődik. A ránk következő 10 esztendő gazdasági eredménye fogja eldönteni, hogy Magyarország csakugyan lesz-e, vagy csak — volt . . .

B.

Október 6.

Alsónyéken.

Alsónyéken október 6-án Szabó Károly országgyűlési képviselő, református lelkész, nagyon szép isteni tiszteletet tartott. A 13 vértanu emlékére először szép könyörgést mondott, azután gyönyörű prédikációban magyarázta meg híveinek a 13 vértanu kitartását és hazaszeretét, úgy, hogy többen könnyesen hallgatták magas szárnyalású beszédét, áldva azok emlékét, a kik a haza boldogságáért haltak meg. Végül ismét szép könyörgést mondott.

Dunaföldváron.

A dunaföldvári polgári leányiskola növendékei október 6-án fényesen sikerült gyászünneppel adóztak az aradi vértanuk emlékének. Az ünnepély műsora ez volt: 1. Megnyitó beszéd. Tartotta: Németh Olga igazgató. 2. Chopin. Gyászindulójá „Bm“. Előadta: Kohout Margit polg. isk. tanítónő. 3. Október 6. Irta: Ábrányi Emil. Szavaltá: Rátkay Aranka III. o. t. 4. Gyászzének. Kloss Károlytól 2 szólamban. Énekelték az intézet növendékei. 5. A hazáról. Petőfi Sándortól. Szavaltá: Vastag Mariska IV. o. t. 6. Hazám ifjusága. Irta: Ábrányi Emil. Szavaltá: Halász Jolán IV. o. t. 7. Szózat. Vörösmarty-Egressy. Énekelték az intézet növendékei. Ezen sikerült ünnepély rendezésével az alig egy hónap óta fennálló intézet fényes tanujelét adta életképességének. Dunaföldvár közönsége teljes bizalommal tekint a jeles tanerőkre bízott gyermekek szellemi kiképzésére. Hogy Németh Olga igazgató saját költségén a négy osztályú intézetet felállította, a mai kor követelményeinek megfelelőleg mintaszerűen berendezte s nem riadt vissza semmi nehézségtől, ennek nemeségét, igazi nagyságát most már megértette

postával várom. Jenő“. Gondolkozott egy kicsit, aztán oda írta a neve elé: „szerető urad“.

*

— Anna, irt Jenő! — jelentette az ezredestné és odaadta a levelet. Az asszony remegő kézzel nyult utána. „Kedves Anna!“ — olvasta és köny rezgett a szemében. A szívéből valami édes érzés áradt ki egész valójába. A mostohaanyja csodálkozva nézett be hozzá délután.

— Mit csinálsz itt annyi ideig? Jönnék Sándorék?

Az asszony előtt levélpapír volt, a kezében toli. Az ezredestné föléje hajlott, aztán elnevette magát. A levélpapír fele már tele volt írva egyetlenegy szóval. Fel sem tekintett, fénylő lázas szemekkel irt és az ajka nyitva volt a forró vágyakozástól: „Szeretlek, szeretlek, szeretlek, szeretlek . . .“

Megezimezte az urának.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjék mindenben „Roche“ eredetű csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche“

Kapható orvosok receptjeire a gyógyszerárakban. — Ára Svájcban 4.— korona

az iskola helyiségeit zsufolásig megtöltő előkelő közönség, amidőn az igazgatótól tartalmass beszédét teljes elismeréssel honorálta, annak higgadt, tekintélyt és tiszteletet parancsoló megjelenésével az intézet legszebb jövőjét biztosítva látta.

Bonyhádon.

Bonyhádon a 48-as körből a ref. templomba vonult a közönség, hol *Biczó Zsigmond* lelkész tartott magas szárnyalású ünnepi beszédet.

Az isteni tisztelet végeztével az egész tömeg a kálváriára vonult, hol *Csik József*, a 48-as pártkör elnöke, néhai *Perczel Mór*, 48-as tábornok sírját megkoszoruzta. *Wéber János*, a kerület közszeretében álló képviselője pedig alkalmi beszédet mondott. A főgimnázium és a magán polgári leányiskola növendékei külön ünnepséget tartottak.

Tolnádon.

A tolnai róm. kath. legényegyletben *Fekete Ágoston* szép hazafias beszédet mondott, *Siposs Ernő* a nagy napról felolvasást tartott, többen szavaltak. — A szép ünnepélyt *Mózes Endre* káplán zárószavai fejezték be.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 9-én tartotta meg. Jelen voltak: gróf *Apponyi Géza* főispán elnöke alatt *Dörgy Pál* alispán, *Simonits Elemér* főjegyző, *Kurz Vilmos* ár. elnök, *Totth Ödön* főügyész, dr. *Hangel Ignác* főorvos, *Fink Kálmán* pénzügyigazgató, *Tihanyi Domokos* tanfelügyelő, *Alacs Zoltán* főmérnök, *Sigora Lajos* th. állatorvos, *Sass László* közgazdasági előadó, *Kovács S. Endre*, *Szabó Károly*, *Jeszenszky Andor*, *Boda Vilmos*, *Bernrieder János*, gróf *Széchenyi Sándor* v. b. t. t., *Orffy Lajos*, *Török Béla*, *Bernrieder József*.

Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentését lapunk más helyén közöljük.

Alacs Zoltán kir. főmérnök jelentése szerint szeptember hónapban az állami és kiépített th. közutak állapota átlag véve elég jó volt, elemi kár vagy közlekedési akadály nem fordult elő.

A bátaszéki állami közúti átkelési szakasznak kisköburboklattal való kiépítési munkálata a befejezéshez közeledik. A th. közutakon a kavicsszállítás két utvonalon kivételével befejezést nyert s a beágyazási munkálatok az egész vonalon megindultak. A rendes utfenntartás keretébe tartozó műtárgy építkezési munkálatok szintén megkezdettek. A földmunkával fenntartott utak állapota kielégítő.

A házi kezelése beruházási utépitkezések közül a tamási—darányi ut kisebb munkák kivételével teljesen befejeztetett. A többi utakon a földmunkák a befejezéshez közelednek. A kő és kavicsszállítás lassan halad előre, ami a vagonhiánynak tudható be; a késedelmes szállításnak pedig a következménye az lesz, hogy a kőpályák elkészítése a jövő év tavaszára marad, mikor is a nedves időben a friss földmunkákon a közlekedés sok kellemetlenséggel fog történni.

Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hónapban a különböző adónevekből 318829 kor. 21 fillér folyt be, mely bevételt összehasonlítva a múlt év hasonló időszakában elért eredménnyel, kedvezőtlenebb 111849 kor. 90 fillérrel.

Fischer Imre kir. ügyész jelentése szerint a szekszárdi kir. törvényszéki fogházban 143 egyén volt letartóztatva.

Dr. *Hangel Ignác* főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot az elmúlt hónapban csak részben mondható kedvezőnek. A rosszabbodást a hevenyfertőző betegségek nagyobb száma fellépése okozta, mely néhol járványszerű jelleget öltött; különösen a kanyaró. A védhímlőoltás az egész vármegye területén befejeztetett. A közegészségügyi

hatóságok a szokásos vizsgálatot e hónapban is teljesítették. A szekszárdi „Ferencz” köz-kórházban szeptember hónapban 487 egyén ápoltatott.

Sigora Lajos th. állatorvos jelentése szerint, szeptember hónapban az állategész ségügy némi javulást mutatott. A sertésveszsel fertőzött községek száma apadt s a többi ragadós betegség is csak szórványos jelleggel észleltetett.

HIREK.

— **Beszámoló.** Gróf *Benyovszky Rezső* képviselő múlt héten volt beszámoló körútnán, mely alkalommal pénteken, 4-ikén délután a kerület központjában, Kölesden tartotta meg beszámolóját. A Kossuth-téren, a Kossuth-szobor előtt fogadta őt a választók összegyülekezett serege. A szorgos munkaidőnek dacára elég szép számban jöttek össze meghallgatni a beszámolót. Elsőben is *Tantó János* pártelnök üdvözölte a megjelenteket, majd a gróf mondott tömör, rövid beszédet, melyben elmondta a parlament múlt ciklusban végzett munkáját. Rámutatott a közlekedő megyei választásokra, s hangoztatta, hogy a 48 as pártnak ebben teljesen felkészülten kell résztvennie. A polgárság bizalmát továbbra is kérve, elbucuzása után mindjárt haza hajtatott.

— **A nőegylet teaestélyei.** A nőegylet múlt vasárnap tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy 4 teaestélyt rendez a helybeli róm. kath. olvasókör helyiségében, 1 korona belépődíjjal. Mindjárt meg is alkotta a vigalmi bizottságot. Elnökök lettek: *Tihanyi Domokosné* és *Ágoston Istvánné*; tagjai: *Dörnyei Ferenczné*, *Holub Jánosné*, dr. *Leopold Kornélné*, dr. *Müller Ferenczné*, *Perlaky Józsefné*, dr. *Spányi Leoné*, *Tékus Vilmosné* és *Triebler Ilma*. A teaestélyek október 23, november 6, 20. és 27-én fognak megtartani, zene, ének, szavaltat és műkedvelői előadással tarkítva.

— **Választmányi ülés.** A Szekszárdi Kaszinó választmányának a hó 6-án *Kurz Vilmos* soros elnöklésével ülést tartott. Új tagokul felvették: *Kapossy Iván* segédlelkészt, *Kiss János* p. ü. biztost, *Erdős Zsigmond* s. könyvelőt, *Farbakj Endre* p. ü. főbiztost, *Haschpel Géza* s. könyvelőt, dr. *Sas István* ügyvédjelöltet, *Bán Zsigmond* törvényszéki bírót, dr. *Zechmeister Alajos* kir. közjegyző helyettesét, *Mikecz Endre* számgyakornokot, *Báts Károly* számellenőrt, *Béki József* vívómestert, *Bardács Dezső* gyógyszerész segédet. *Simonits Elemér* intéző igazgató bejelentette, hogy intézkedett a kaszinó helyiségeinek majdani kifogástalan fűthetőségéről, így a központi fűtést átalakítják 700 korona költséggel s az ebédlőbe Meidinger-kályhát állíttatnak be.

— **Kiküldetés.** A Nemzeti Múzeum a Tószeg melletti Lajoshalmon régészeti ásatásokat eszközöl, melyekhez a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége a maga részéről *Holub József* budapesti mintagimnáziumi gyakorló tanárt küldötte ki.

— **A budapesti ügyvéd gyűlés.** Az ország ügyvédi kara e héten több napig tartó gyűlést tartott Budapesten, mely tüzetesen foglalkozott az ügyvédi kar mindegyre nehezedő megélhetési viszonyával. Az igazságügyi miniszter megígérte az ügyvédi nyugdíj ügyének mielőbbi rendezését. Ezen kívül nagy vita folyt a felett, hogy a számhoz kötöttség behozassék-e vagy sem. A többség végre is leszavazta a korlátolt számot. Vármegyénkben dr. *Schweiz Antal* több beszédet mondott a gyűlésen, főleg a szabad ügyvédkedés mellett s zugártszat ellen küzdött nagy hevvel és amint látszik, eredménnyel.

— **Szekszárd állomásmizériái.** A mi házi vasutunk nyomorúságos berendezéséről — igaz, hogy mindannyiszor hiába — már egész tintatenger iródott ki, s nincs nap, hogy a berendezés elgéjtensége s ez által a forgalom akadálytalan és sima lebonyolítása miatt panaszt ne hallanánk. Adott az Isten bő szüretet, a miből ugy városunk, mint a vidék polgársága is pénzel, mert az ára is

elég jó. Mit használ azonban mindez, ha nem lehet szállítani, mert nincs waggon, ha pedig waggon van: nem lehet rakodni, mert a rakodó oly gyalázatos rövid, hogy ott csak 3 waggont lehet rakni, s ha ez kész, 20 embernek kell a kocsiába kapaszkodni, hogy odább tolják s ujat állítsanak helyébe. Igaz, építettek új, drága rakterületet, de az inkább való lovagló iskolának, mint rakodónak. Az állomásunk gyarló és a kereskedők, egyáltalán a szállító felek igényeit és érdekeit éppen ki nem elégítő berendezései felett való panasz elhatott a kerület képviselője: *Szabó Károly*hoz is, a ki személyesen győződött meg a felhangzó panaszok alaposágáról, s látva a keserves munkát, maga is türethetlenné jelezvén az állapotokat, megígérte, hogy minden erejével azon lesz, miszerint Szekszárd város közönsége ebbeli jogos és méltányos igényei a nagy vasuti beruházások keretén belül mielőbb megvalósíttassanak. — Megemlítette azonban, miszerint csodálkozik azon, hogy ezen miserábilis állapotok megszüntetése iránt a város közönsége részéről eddigelé semminemű fejszólítást nem kapott.

— **Uj doktor.** *Eibach Ödön* bonyhádi származású okleveles gyógyszerész tudori oklevelet nyert a budapesti tudomány egyetemén.

— **Kinevezés.** *Bach Jenő* szekszárdi m. kir. posta és távirtda segédtiszt jelöltet segédtisztte nevezte ki az elnökgazgató.

— **Eljegyzés.** *Prónay Mariskát*, özv. *Pribenszky Lőrinczné* unokáját eljegyezte *Szakácsy Árpád Kulárol*.

Várkonyi (Viner) János öcsényi szőlőhegyi községi tanító eljegyezte *Vilkovits Mariskát*.

Ifju *Schád János* miszlai ág. h. ev. tanító eljegyezte *Gömbös Gyula* soproni ág. h. ev. tanító leányát, *Mariskát*.

— **Zsolnay Vilmos emlékszobrának leleplezése.** Folyó hó 13-án délután 10 órakor fogják *Zsolnay Vilmos*nak emlékszobrát Pécsen leleplezni. A rendező bizottság vármegyénket is meghívta a leleplezési ünnepélyre. Az ünnepélyen vármegyénk alispánja egy öttagu küldöttséggel fog megjelenni. A szekszárdi általános ipartestületet pedig *André István* képviseli.

— **Halálozás.** Megemlékeztünk már simaházi *Totth Mihály* haláláról s most a következő gyászjelentést kaptuk: simaházi *Totth Mihályné* szül. rápolti *Nagy Ilona* ugy maga, valamint az alulirottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett jó férje, illetve testvérük, sógoruk és rokonuk, néhai simaházi *Totth István*, volt szekszárdi kir. törv. bír. fia, simaházi *Totth Mihály* földbirtokos, folyó hó 2-án délután fél 2 órakor, életének 53-ik és boldog házasságának 20-ik évében, a haladók szentségeinek felvétele után az Urban jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó hó 4-én délután fél 3 órakor fognak a gyászházban VII. Almásy-utca 6. szám alatt, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és azután Albertfalvára (Pest m.) szállíttatván, az ottani róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat f. hó 5-én délelőtt 10 órakor fog az erzsébetvárosi plébániatemplomban az egek Urának bemutatni. Budapest, 1907. évi október hó 2-án. Aldás és béke poraira! Özv. simaházi *Totth Istvánné* mint anya, *Elma* férj. özv. *Perczel Rezsőné* és gyermekei, *Aranka* férj. *Mányoky Kornélné*, férje és gyermekei, *Clementin* férj. dr. *Schweiz Antalné*, férje és gyermekei, dr. simaházi *Totth István* és neje szül. *Forster Mártha*, *Ida* férj. *Huszár Dezsőné* és férje, mint testvérei és sógorai, rápolti *Nagy Geza* és neje szül. *Suján Fanny*, rápolti *Nagy Endre* mint sógorai és sógornője.

Dr. *Herczegh Gyula* szekszárdi Ferencz köz-kórházi főorvost fájdalmas csapás érte, edes anyja, özv. *Laskó Gyuláné* szül. *Kovács Emilia* urnó elhunytával. A boldogult hosszúsas szenvedés után folyó hó 7-én, életének 68-ik évében hunyt el. Temetése folyó hó 9-én délután 4 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint ment végbe óriási részvét mellett. Gyászolják: dr. *Herczegh Gyula*, *Herczegh Emilia*, *Laskó Ernő*, *Laskó Dezső*

gyermekai, özv. *Herczegh Józsefné* szül. *Wesely Blanka*, *Laskó Ernőné* szül. *Györgyössy Ilona*, *Laskó Dezsőné* szül. *Cserny Irén* menyei. *Herczegh Mariska*, *Herczegh Józsika*, *Herczegh Olga* unokái.

Folyó hó 7-én *Polatsék László*, Szekszárd állomás főnöke, hosszas szenvedés után elhunyt. A derék állomásfőnök ugyanis mint tisztviselő, úgy is mint polgár — rövid ideig tartott ittléte alatt is — a város közönsége osztatlan tiszteletét vívta ki magának, kartársai és alárendeltjei részéről pedig határtalan szeretetben részesült. Meg is nyilvánult mindez a boldogult végső tisztességtételénél, s általános nemes vetélkedés fejlődött ki, hogy a végső tisztességmegadás az arra igazán érdemes férfiú iránt, minél bensőségesebb legyen. Temetése f. hó 8-án d. u. 5 urakor történt az állomás épület udvaráról, a hol a személyes tisztelői, a vidéki kartársak és a hivatali felsőbbség képviselője oly nagy számban jelentek meg, hogy minden talpalatnyi tért elfoglaltak. A gyászszertartás *Linhardt Ignác* gyász-énekével kezdődött, mely után dr. *Rubinstein Mátyas* főrabbi lépett a szószékre s mondott, a jelenlevőket könnyezésig megható magas szárnyalású gyász beszédet, majd a templomi énekgyönyörűen előadott gyász-éneke után *Szendrei László*, a ki ez ideig is az állomásfőnöki teendőket végezte, bucsuztatta el a halottat úgy is, mint hivatalfőnököt, úgy is, mint jó kartársat a vasuti életből meritett találó hasonlatokban gazdag, szónoki tehetséggel előadott beszédben s köszönte meg egyúttal a gyászoló család nevében is az impozánsul megnyilatkozott részvétet. Ezután a helybeli állomási személyzet, a vonatbeli kartársak, a szekszárdi kereskedelmi kaszinó szebbnél szebb koszorúitól borított koporsót a vasuti munkások vállalkra emelve, betették az e célra előre elkészített vasuti kocsiába, mint a melyben utolsó állomására, Nagyszécsénybe szállították el, a hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Nem lesz katonaság.** Szekszárd r. t. város három honvéd zászlóaljnak a városban való elhelyezését kérte a honvédelmi minisztertől. A város kérvényére most megérkezett a honvédelmi miniszter válasza, melyben értesíti a város közönségét, hogy ide helyezhető csapatok híján a kérelemnek jelenleg eleget nem tehet, azonban azt előjegyzésbe vette.

— **Híd felemelés.** A szekszárdi báti ármentesítő és belvízszabályozó társulat a szekszárdi vasuti hozzájáró utnak a társulat kezelése alatti Sédmedren épült hidjának felemelése kérte a vármegye alispánjától, mert a híd alacsony, az alatta elfolyó vizet duzzasztja, ami által a Séd az utóbbi években kétszer is átlépte medrét és a város alsó részét is elöntötte. Az alispán a kérelem tárgyában tárgyalást rendelt el, amely dr. *Éri Márton* vármegyei aljegyző elnöklete alatt folyó hó 7-én tartatott meg. A tárgyaláson Tolnavármegye képviselőjében *Tóth Henrik* államépítészeti hivatali főmérnök, a m. kir. államvasutak képviselőjében a zágrábi üzletvezetőség részéről *Kment Antal* kir. főmérnök és a szekszárdi osztálymérnökség részéről *Perlaky József* osztályvezető főmérnök, Szekszárd r. t. város képviselőjében *Janosits Károly* főjegyző és *Szabó János* h. mérnök, a budapesti folyamfőmérnöki hivatal részéről *Molnár Lajos* főmérnök, a védgát társulat képviselőjében *Tóth Károly* igazgató főmérnök és dr. *Órffy Gyula* társulati ügyész vettek részt, az utféntartásban érdekelt vármegye, vasut és város képviselői a hídfelemeléssel járó költségekhez való hozzájárulást megtagadták. Így a hozzájárulás tekintetében a vármegye alispánja fog határozni.

— **Uj állomásfőnök.** A vasutasok körében nagy meglepetést s egyúttal némi rezignációt keltett, hogy a kereskedelemügyi miniszter protekciót eltöltő rendelete daczára a szekszárdi vasuti főnöki állást, még a volt főnök életében egy kishivatalnokkal töltötték be. A szekszárdi állomás elnyerése céljából, habár viczinális is, mégis a városban levő magasabb iskolák miatt és hogy hazai területen van — üresedés esetén — bizonyos versengés támadt a szolgálati mulittal és rátermett-

séggel bíró vasutasok között, s míg eddig ezen szempontok győztek, addig most a tilalom ellenére is, úgy látszik, a kinevezésnél nyilvánvaló protekció működött közre. A kinevezett ugyanis, amint értesülünk, *Hock János* országgyűlési képviselő testvéröccse. Vasutasainknak azonban kár ilyen dolgokon megütödni. Protekció mindég volt és marad is, ezer miniszteri rendelet ellenére is.

— **Nappali áram.** Szekszárd város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén bizottságot küldött ki a villamos telep ellenőrzésére és ezt a bizottságot megbizta azzal, hogy a város iparának fejlődését elősegítendő, a nappali áram bevezetéséről gondoskodják. — Ennek a határozatnak a végrehajtása érdekében a polgármester hirdetményben hívja fel mindazokat, kik nappali villamos áramot, akár világítási, akár ipari célra igénybe venni óhajtanak, hogy ezt a szándékukat folyó hó 25-ig írásban jelentsék be. A bejelentésnek magában kell foglalnia, ha világításról van szó, a lámpák mennyiségét, fényerősségét és a nappali égési órák számát (pl. 10 db 16 gyertyás lámpa, egyenkint 4 órai égéstartamra), ha pedig az áramot a bejelentő ipari célokra akarja használni, akkor vagy a kilowatt órák, vagy a lőerő órák számát.

— **Ásatás Alsónyéken.** *Haugh Béla* muzeumi ör jövő szerdán ásatni fog Alsónyéken, hol szép mészbetétes edényeket találtak. Itt régebben már *Wosinsky* is folytatott eredményes ásatást.

— **Ipartanács ujjalakítása.** A vármegye területén működni hivatott ipartanács 1907 szept. 30-tól 1908 okt. 1-ig terjedő időszakra a közigazgatási bizottság által ujjalakított. Rendes tagokká megválasztottak *André István*, *Mehrwerth Ferencz*, póttagokká *Ferner Mihály*, *Mayer János* szekszárdi lakosok.

— **Halgazdaság.** Szekszárd város polgármestere, dr. *Hirling Ádám* kérvényt nyújtott be a földmívelésügyi miniszterhez szakértő kiküldése iránt, hogy a Csörgető és Sió melletti Palánk sziget mélyebb részén nem lehetne e halgazdaságot berendezni, részben, hogy a város lakossága jó minőségű hallal legyen ellátható, másrészt, hogy ez uton a város részére nagyobb jövedelem biztosítható. A miniszter kiküldöttje, *Kuttner Kálmán* országos halászati felügyelősi kir. mérnök folyó hó 9-én járt Szekszárdon s *Janosits Károly* főjegyző társaságában megtekintette a kijelölt helyeket. A szakértő véleménye szerint a megtekintett helyeken okos és jövedelmező halgazdaságot berendezni nem lehet, mert a Csörgető e célra kicsiny, a Palánki szigeten pedig azért nem, mert a sziget legmélyebb pontja is oly magasan fekszik a Sió vízszin magassága felett, hogy a területet vízzel elborítani nem lehet. Szekszárdról a kiküldött *Kajmádra* utazott, ahol a *Wolf Henrik* birtokán tervezett haltenyésztőt vizsgálta meg.

— **Közös konyha Baján.** Bajai tudósítónk jelenti, hogy e hó 5-én megnyitott ott a közös konyha. Erdemesnek véljük okulásul a szomszéd városnak ezen intézményéről részletebben megemlékezni. A bajai közös konyha is a becskerekik mintára készült, de a helyi viszonyoknak okos számbavételével. Kevesebbet ígér, hogy azt azután rendszeresen, pontosan, közmegelegedésre, s ami a fő, deficit nélkül meg is adhassa. A bajai közös konyha délben három, este egy tál ételt ad; leves, hus körzettel, főzelék hussal, esetleg főzelék helyett tészta, vagy sült az ebéd, este friss húsétel. Egy ebéd-adag 45 korona, egy ebéd- és vacsora-adag 70 korona havonként. Kiszolgáltatnak 46 családnak 64 ebéd-adagot és 28 vacsorát. A menu egyszerűbb a becskerekiknél, de viszont nem kell tartani a becskerekiek deficitjétől sem. Az eszme megindítója *Vágó Rezső* főgimnáziumi tanítónak, iparskolai igazgató, belvárosi tanító volt; ő áll most is a konyha élén. Tagadhatatlanul igen sokat fáradozott és dolgozik most is a konyha érdekében. Megnyerő egyénisége elsimit minden személyi nehézséget, ügyessége és agilis, körültekintő eljárása pedig a dologi nehézségeken győzedelmeskedik. Az érdem oroszlánrésze az övé, de osztózik benne *Wohlmuth István* pénztáros és

a hölgyek közül dr. *Beczásy Gyulané* és dr. *Szántó Istvánné*. Majd mindenütt egy egy hozzáértő, lelkes emberen mulik ilyen közhasznú intézmények megindítása és sikere. A közös konyha, tekintve Baja városának drága megélhetési viszonyait, elég nagy rezssivel dolgozik. A helyiségek bére 760 kor., a gazdaasszony díjazása 1200 kor., a szakácsnéé 860, ezenkívül van két cseléd és egy mindenes. Rendkívül élénk és érdekes látvány volt az első ebédosztás. Az iroda és előszoba megtelt cselédekkel, mindegyiknek kezében az ételhordó kosár, mindegyiknek kezdte, hogy mit fog kapni. Pár jelentéktelen nehézség leküzdése után, ami kezdetben természetes, a konyha már egészen rendszeren és jól működik, s másutt is bárholnan példát vehetnek a bajairól, hol nem a fényes, hanem a rendes polgári koszt a jelszó. (m.)

— **Iskola szentelés.** Döbrököz impozáns, emeletes iskola épülete elkészült s az e hó 6-án avatták fel nagy ünnepség között. A felavatást *Frühwirth Géza* kerületi esperes végezte s azon jelen voltak a környékből *Nyárády Aladár* dombovári plébános, *Hainrikffy Pál* képviselő, *Nagy István* főszolgabíró és számosan. A felavatás után fényes lakoma volt, melyen többek között a róm. kath. egyház fejere, a pápára, a királyra, megyéspüspökre s Esterházy hercegre mondtak felkészítőket. Melegen ünnepelték *Palkó Gyula* h. plébánost és *Illés Gyula* h. jegyzőt is, kiknek az építési költség összehozása körül vannak kiváló érdemeik. Így ők eszközölték ki, hogy az iskolához a herceg ingyen telket, a püspök pedig a templom pénzéből 30 ezer koronát ajándékkba adott. 26 ezer koronát 10 évi törlesztésre a káptalan pénztára adott az építkezéshez.

— **Közgyűlés.** A szekszárdi kerületi munkásbiztosító pénztár f. hó 20-án délelőtt 10 órakor, a pénztár hivatalos helyiségében közgyűlést tart.

— **Római sirok.** Dr. *Káldi Gyula* kir. közjegyző háza udvarán ásás közben esontvázakra bukkantak. Találtak több római sírmaradványt is, de minden jel oda mutat, hogy ezeket a sirokat régebben már megbolygatták. Csontokon kívül egyebet nem találtak bennük.

— **Jegyzőválasztás.** Gindlicsalád község *Zsigmond Elemér* harczi jegyzőt választotta meg jegyzőjének, a kiben igen derék és szorgalmas munkaerőt nyert.

— **Kiküldöttek választása.** A szekszárdi ker. munkásbiztosító pénztár közgyűlési kiküldötteinek pótválasztását Szekszárdon *Janosits Károly* városi főjegyző elnöklete alatt folyó hó 10-én tartották meg a városházán. A munkaadók részéről összesen három jelentek meg a választásnál, míg az alkalmazottak közül hatvanheten éltek szavazati jogokkal. Megválasztották: *Stokinger János*, *Fusz Ferencz*, *Stann István*, *Hirschfeld Ignác*, *Mayer János* kereskedő, *Börsök József*, *Grószbauer Béla*, *Mutsenbacher Lipót*, *Nikitits Antal*, *Schmideg Mór*, *Szeghy Sándor*, *Székely József*, *Pirnitzer Antal*, *Diczenty László*, *Németh József*, *Hiverth Ignác* és *Frának Jánost* a munkaadók, *Ráduly Sándor*, *Király János*, *Tóth Pál*, *Heller Mór*, *Hatala István*, *Szücs Szilárd*, *Laufer Béla*, *Andics Gyula*, *Fejes Károly*, *Krúmpelbein Henrik*, *Lippert János*, *Mayer János*, *Ujváry Imre*, *Soós Sándor*, *Schmalcz Mihály*, *Farda Vince*, *Koretzky János*, *Vácsi István*, *Vesztergombi Antal*, *Bisof Adám*, *Schwarz József*, *Kovács András*, *Brükk Jakab* és *Ónodi Istvánt* az alkalmazottak részéről.

— **Paksi második gyógyszerár.** A m. kir. belügyminiszter *Lévai László* okleveles gyógyszerésznek megengedte, hogy Pakson önálló személyes üzleti joggal bíró második gyógyszerárt felállíthasson.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A szakadati róm. kath. munkás és gazdakör alapszabályait, a simontornyai iparosok olvasóegylete és műzsi katolikus olvasókör módosított alapszabályait a belügyminiszterum jóváhagyta.

— **Husarak.** 1906 október 1-től 1908 október 1-éig a vármegye területén a marhabús ára kilogrammonként 100—132 fillér között váltakozott.

— **Lezuhant a vármegyházáról.** A vármegyei székház tetőzetét javító munkások mellett adogatóként alkalmazott *Molnár Lajos*, *Molnár Mihály* városi rendőr 11 éves fia folyó hó 7-én délután lezuhant a vármegyház előépítményének tetejéről a kapuelőtti keramit járóra. Szegény fiút *Rácz József* rendőr alkapitány intézkedésére azonnal beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy homlokcsontja s a koponya eleje teljesen összeroncsolódott és mindkét karján úgy a fel, mint az alszárcsont eltört és ahol a szerencsétlen gyermek élet-halál közt szenved. Önkéntelenül az ember tolla hegyére keredzik az a kérdés, hogy magas építkezéseknél miért nem gondoskodnak a munkások testi épségének biztosításáról és hogy egy 11 éves, tehát tanköteles gyermek hogy jut a szorgalom idő alatt egy emeletes épület tetejére adogatónak.

— **Tűz Györkönyben.** Folyó hó 7-én este 8 órakor *Krausz Mátyás* györkönyi lakos, kisbirtokos takarmány szénája 500 korona értékben leégett. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett.

— **Magáról megfélekezett tanító.** *Récsi Rezső* 2 és fél év óta volt Czikón, mint tanító alkalmazva. Ezen idő alatt *Teppert József* ottani plebános bizalmát annyira megnyerte, hogy nála majdnem napi vendég lett és lakása minden részében szabadon járhatott. *Récsi* ezzel a bizalommal visszaélt, mert a plebánostól időközönként összesen 560 koronát ellopott, míg végre tetten érték. Tettet főredekemesen beismerte s állásáról is nyomban lemondott. A csendőrség a bonyhádi kir. járásbírósnak átadta.

— **Hamis husz minőség.** A simontornyai járásban még mindig van a f. év tavaszár forgalomba hozott hamis 20 koronásokból. Az elmúlt héten *Löwentheil Mór* hűgyészi lakos is szolgáltatott be egy darabot a csendőrségnek, a melyt azt lefoglalta.

— **Névváltozás.** *Breining Péter* Pál pinchehelyi születésű budapesti lakos családi nevét „Balázs“-ra változtatta.

— **Vásáráthelyezés.** Dombóvár község kérvényt adott be az iránt, hogy a f. évi november hó 30-ára eső országos vásárt az izraeliták ünnepe miatt november hó 28-án tarthassa meg.

— **Fegyelmi eljárás.** *Szentiványi Miklós* főszolgabíró fegyelmi eljárást indított *Koch József* bonyhádi jegyző ellen, ki az állami adók kezelésénél követett el szabálytalanságot.

— **Vásárok.** A legközelebbi bányai országos vásárt folyó hó 14-én, a székesfehérvári vásárt 20-án és 21-én tartják meg.

— **Kivándorlási ügynökök.** A belügyminiszter felhívta Tolnavármegye alispánjának figyelmét a kivándorlásra csábító ügynökökre, kik az amerikai szénbánya tulajdonosok megbízásából bányamunkásoknak csalogatják ki a népet.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy *Ferencz József* keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagokban is tetemes felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Brutális férj.** *Fazekas Kovács József* ozorai lakos nejét, szül. *Kiss Rozáliát* f. hó 7-én úgy megrugta, hogy az behalt.

— **Betörés.** F. hó 7-ére virradóra Bonyhádon *Engelman Adolf* és *Hirschfeld* testvérek kereskedőkhöz eddig ismeretlen tettes a tetőn keresztül behatolt s előbbi helyről *Fischer Sándor* segéd 60 korona értékű ruháját, utóbbi helyen pedig az üzletből 15 korona körüli készpénzt és zsebórát ellopott. A tettest a csendőrség nyomozza.

— **Meglötte az édes anyját.** Folyó hó 9-én Pakson *Schencker András* paksi földműves hasonnevű fia civakodás közben édesanyját egy vadász fegyverrel meglötte, mi nek következtében az anya haldoklik. A tettest a paksi csendőrség elfogta, s a székszárdi kir. törvényszék fogházába szállította.

— **Elfolyott must.** Folyó hó 4-én éjjel *Wertheim* testvérek paksi kereskedő czég pinchejében egy nagy kád megrepedése következtében körülbelül 50 hektóliter must elfolyott.

— **Megmarta a kutya.** *Koch Ferencz* pécsi városi rendőrt f. hó 4-én Paks és Györköny között az országuton *Kerner Gáspár* pusztája közelében *Horváth Ferencz* béres nagy, szürke, bozontos kutya megmarta.

— **Hökhurut járvány.** Muesiban a hökhurut járványszerűen lépett fel, meghalt eddig 14 gyermek.

— **A felső légzőutak katarrhusai** és köhögés ellen a „Sirolin-Roche“ segít. Tartalmazza a rég bevált creosot-szerek összes gyógyhatásait. Nem izgat és teljesen méregtelen. A mellett pedig oly jóízű, hogy hónapokon át szívesen használják. Gyógytárakban kaphatót.

— **Elítelt végrehajtó.** *Kiss Róbertet*, a tamási kir. járásbíró felfüggesztett végrehajtóját, a székszárdi kir. törvényszék az 1907. okt. 11-én megtartott tárgyaláson többrendbeli hivatali sikkasztás büntette miatt, 7 havi börtönrre ítélte. Az elítelt fellebbezett.

— **Verekedés.** Folyó hó 6-án este 11 órakor *Bodos Imre* dunaföldvári lakost *Holmár Imre* dunaföldvári lakos oly súlyosan megszurta, hogy orvosi vélemény szerint hosszabb ideig nyombatja az ágyat. A tettes a csendőrség által a dunaföldvári kir. járásbírósnak feljelentetett.

— **Lopások.** Nyéki István bányai lakos Tóth József szintén bányai lakos szobájából 10 kor. készpénzt és egy zsebórát ellopott. — *Börzsönyi István* gulyás bojtár földjéről *Kiss Sándor* decsi lakos kukoriczát lopott. A csendőrök üldözöbe vették, mire a tolvaj a csendőrökre lőtt, de nem talált. — *Rupa János* decsi zenész *Bátán Sallai György* zenész lakását felfeszítette és 14 koronát ellopott. — *Balogh István* és ifj. *Szabó József* medinai lakosok *Weiner Jakab* janyai bérlő földjéről 28 zsák kukoriczát elloptak.

— **Rablás.** *Lukács József* gindlicsaládi lakos múlt hó 30-án délután *Tukora József* károlymajori lakos fiát megtámadta és egy pár félviselt eszímáját elrabolta.

Kerestetik

egy székszárdi papirkereskedésbe, azonnali belépésre ügyes, jó megjelenésű nő. — Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével e lap kiadólivatalához intézendők. — Óvadékképesek előnyben részesülnek.

Ritka alkalom!

Több száz kötet könyvet igen előnyös árban hajlandó a **Báter János czég** egyleteknek az Árva-féle esődtömegből eladni. Egyleti könyvtárak részére igen alkalmasak a könyvek, mert mind regény és elbeszélés.

VIDÉK.

Vörhenyjárvány Simontornyan.

Múlt heti fenti című híreinkre illetékes helyről a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Közérdek“ f. hó 6-iki számában megjelent „Vörhenyjárvány Simontornyan“ című cikkére, engedje meg, hogy röviden reflektáljak. Szükségesnek látom ezt azért, mert e cikk minden olvasóban azt a benyomást kelti, mintha Simontornyan, már f. évi márczius hó óta, megszakítás nélkül uralkodnék a vörheny s mintha annak elterjedését orvosok, előjáróság és hatóság, ő szett kézzel nézték volna s elfojtására semmi nemü övintézkedés megtételét se látták volna szükségesnek. Ez pedig nem áll, a hatóság eddig is elkövetett, ezután is elkövet mindent, hogy a betegség terjedését megakassza.

Tény, hogy *Pick Lajos* simontornyai lakosnak *Anna* nevű leánya f. évi márczius hó 25-én, *János* nevű fia másnap, vörhenyben megbetegedett s rövid betegség után elhaltak.

A baj felléptével a betegek teljes elkülönítéséé mindennemü intézkedés megtörtént, elhalálozásuk után pedig a lakás kén-

gőzzel, az ágyneműek gőzfertőtlenítővel, a butorok borszeszes mosással, a padlók forró luggal fertőtlenítették.

Ezen időtől fogva június hó 1-éig, Simontornyan egyellenegy vörheny megbetegedés sem történt. A cikkíró urnak azon állítása tehát, hogy: „Április hó folyamán is volt községünkben néhány vörheny beteg, de mivel ez más években is előszokott fordulni, nem tulajdonított nekik az orvosok nagyobb jelentőséget és különösebb övintézkedések fogantatását sem tartották szükségesnek“, egyszerű tévedésen alapul.

Csak június 1-én betegedett meg újabb két gyermek, *Takács Béla* és *Nesztelei Gyula*. Az előbbi a róm. kath. tanító gyermeke lévén, a főszolgabíró ur még aznap a saját felelősségére az iskolát bezáratta, mit utóbb az alispán ur is jóváhagyott. Ezen hónap 20-án még egy gyermek betegedett meg, *Vörös Margit*, így júniusban összesen három megbetegedés történt.

Az évzáró vizsgák korábbi meglátását tehát nem a sok vörheny tette szükségessé, hanem éppen a hatósági övintézkedés folytán lettek a vizsgák előbb megtartva.

Ami az övintézkedéseket illeti, azok minden egyes esetben alkalmaztattak, a fertőzött házak vörös ezédulával megjelölve lettek, a betegek elkülönítették, a lakás fertőtlenítve lett, hogy a betegség mégis járvánnyá fejlődött, annak egyedüli és kizárólagos okát a nép indolenciája, a betegek látogatása képezte.

A főszolgabíró ur látva azt, hogy a nép indolenciája folytán a baj nagy mérvet ölt, a múlt hó folyamán újabb, szigorú rendeletet intézett: „Felhívás“ útján a lakossághoz.

Nagyon is kívánatos, hogy a lakosság átértve a betegség ragályos voltát, a rendeletet szigorúan tartsa be s ez esetben a betegség bizonyára gyorsan megszűnik.

Gyöng, 1907 évi október hó 9-én.

Maradtam tisztelettel:

Dr. Rothauser Izidor,

járási orvos.

Lapunk zártakor Simontornya község előjáróságától s az ottani orvosoktól szintén kaptunk nyilatkozatot, amely majdnem szó szerint ugyanazokat mondja el, amiket a fenti nyilatkozat. Így megegyezik az állítást, hogy az első vörheny esetnek úgy az orvosok, valamint a községi előjáróság s járási hatóság ne tulajdonítottak volna nagyobb jelentőséget. A fertőtlenítés rendben megtörtént. Különben is a második eset ezután 8 hétre fordult elő *Takács Ferencz* kántortanítónál s az előjáróság gondossága annyira ment, hogy míg a felsőbb hatóság intézkedése megérkezett, addig saját felelősségére nem engedte a gyerekeket iskolába járni.

S hogy az orvosok kezdetben nem jelentették volna be a megbetegési eseteket, ezt is megegyezik a községi előjáróságnál vezetett nyilvántartás és az orvosok által a főszolgabíró urhoz beterjesztett vörös levelező lapok. Szóval hatósági mulasztásról itt szó sem lehet. Éppen azért álljanak itt a községi előjáróság nyilatkozatának befejező sorai.

„Nem a hatóságnál és az orvosoknál van igen tisztelt cikkíró ur a hiba, hanem, mint ön is igen bölcsen tudja (tisztelet a kivételnek) a közönségnél, mert sajnosan kell kijelentenünk, hogy még kabatos embertől is hallottuk, midőn nagy hű hónap minősítette eljárásunkat, amért alulírott községi főjegyző erős szemrehányást is tett az illetőnek. Ha cikkíró ur annyira szíven viseli a közügyet, próbálja meg, hasson oda, hogy legalább azok, akik hivatva volnának a népet felvilágosítani, ne fumigálják eljárásunkat, ha az tán kissé szigorúnak és zaklatónak is látszik. Ellisszük, s tudjuk, hogy nem éppen kellemes, midőn naponta többször megjelenik a rendőr s ellenőrzi, hogy az előirt övintézkedések betartatnak e, de csak úgy lehet a bajnak elejét venni, ha a fertőzött házhoz tartozók a nagyközönséggel nem érintkeznek.

Megemlítjük még, hogy a belügyminisz-

teriumnál történt feljelentés következtében a vármegyei alispán ur kiküldötte a vármegyei főorvos urat Simontornyára, ki eljárásunkat megvizsgálván, meggyőződött, hogy kötelességünket lelkiismeretesen teljesítettük. (Ugy tudjuk, dr. Hangel Ignác főorvos ur ily irányu jelentését már meg is tette szerdán a közleg bizottságnál. A szerk).

Végül általános tájékoztatásul szolgáljon, hogy a járvány egész tartama alatt eddig az összes betegedés a lefolyt 4 hónapban 102. Ezek közül meghalt 22, gyógyult 64, ápolás alatt áll 16, akiknek legnagyobb része 3-4 hetes üdülő beteg (10). Az újabb, f. hó 1-je óta fellépett 6 eset vehető tehát tekintetbe, mint még fontos és lényeges jelenség. A leglelkiismeretesebb kezelés és szigorú ellenőrzés mellett immár a baj szünőfélben lévén, remélhetőleg néhány hét alatt teljesen elfojtható lesz. A nép már kezdi binni a ragályozást, sőt sokan igen is félnek tőle és óvakodnak, de azért a műveltség hiánya, a nemtörődömség és tán dacos makacsság is tette lehetővé, hogy ennyire jutottunk.

Simontornyán, 1907 évi október hó 10.

Bereczk István,
községi főjegyző.

Bongor István,
bíró.

Dr. Kiss István,
körorvos és tb. járásorvos.

Dr. Vas Izor,
gyakorló orvos.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

A tamási-i kaszinó új otthona.

Tán 4-5 évvel ezelőtt vetődött fel mind erősebben az az eszme, hogy a tamási-i kaszinó kimeneküljön a bérelt helyiségből és saját házat szerezzen, a melyben saját kezelésben lássa el tagjait. A tagok maguk közt, de választmányi és közgyűléseken is számtalanszor vitatták e kérdést, de annak sikeres megoldása mindig azon szenvedett hajótörést, a mi a legkevesebb, t. i. a pénzen. Végre olyképp sikerült e kérdést megoldani, hogy a felveendő kölcsön 3/4-ed része mellett 100 koronás részletekben a tagok maguk vállaltak kezességet olyképp, hogy a kamatot az elvállalt összegek után a tagdíjon felül ők viselik mindaddig, míg a 100-100 koronás kezességi okiratok ki nem sorsoltatnak, mi-ből minden évre legalább ötnek kell esnie.

A pénz tehát meglett, s föl is épült az új épület. Ott áll ma egész készen a járásbíróház épületéhez nem messze, csendes, portmentes utcában, pompás kilátással a vadaskert felé. Áll pedig egy nagyteremből, könyvtárszobából és szép tágas ebédlőből, az egész épület belsején széles terrasz fut végig, a mely nyári helyiségül fog szolgálni, van szép nagy udvara és egy függő kertje.

Szévald Mórész főbíró, mint elnök, szívélyes szavakban üdvözölte f. hó 6-án az új épületben először összegyűlt választmányi gyűlést, mely már az új alapszabályok szerint működött és a választmány 6 új tag fölvétele után elhatározta, hogy október 26-án délelőtt 11 órakor diszközgyűlést tart, melyen az építő bizottság be fog számolni tevékenységéről, este pedig avatásul lakomát rendez, melyre a környéket, úgy azok kaszinóit és Tamási intelligens publikumát meghívja. A rendező bizottság, élén Reberics Imre háznagygyal már ki is becsajtotta részben a meghívókat.

Mint hírlik, nagy az érdeklődés a megnyitás iránt és remélhető, hogy az új otthon meg fogja teremteni Tamásiban azt a kedves összhangot, melyet a félreértés és politikai surlódás kissé megzavart.

TANÜGYI HIREK.

Tanítógyűlés.

A völgyeségi esperes kerületi tanítóegyesület folyó hó 3-án Tevelen tartotta rendes őszi gyűlést.

A gyűlésen nemcsak a tanítók, hanem a plebánosok is majdnem teljes számban jelentek meg, mely körülmény nagyban hozzá-

járult a gyűlés nivójának az emeléséhez; nemkülönben tiszteletre méltó és lélekemelő azon összhang, mely a papi és tanítói kar közt van, ez a harmonia pedig a mai szociális világban okvetlenül a tanügy és közügy előmozdítására szolgál. Jelenvoltak: Dubniczky László varasdi, Major Károly mucsai, Magyar Miklós závodi, Lerch István lengyeli, Razgha Lajos zombai, Pelcz Árpád szakadati, Pévald Vilmos dorogi, Prikler Károly teveli plebánosok és Nyári József högyészi káplán. Továbbá Radics Gyula, Keleti Gusztáv, Schlechta E., Sárközi Etel zombai, Kirez István, Schönveitz Béla, Schöner Simon, Kirez Berta teveli, Kardos Ferencz, Eberhard János, Toma József, Unfried Mária mucsai, Kresz János dorogi, Schröder Rezső lengyeli, Lágler Sándor varasdi, Fricker Ede, Máj Erzsé, Dubniczky Irma högyészi, Bitter I. szakadati, Czay József tabódi, Reizner István vejkei kántortanítók, illetve tanítónők.

A gyűlésen Streicher Péter högyészi esperes hivatalos elfoglaltsága miatt, Magyar Miklós závodi plebános és helyettes esperes elnökölt. Magyar Miklós ismert szónoki tehetségével megnyitójában megemlékezett a mai szociális viszonyokról, utalva a lelkesítő és tanítói kart érintő ama feladatra, mely az ifjuság nevelésében és a magyar hazai iránti szeretet ápolásában rájuk vár. Magyar Miklósnak eszmékben gazdag megnyitó beszédjét a közgyűlés viharos éljenzéssel honorálta.

Következett Kirez István teveli kántortanító értekezése „A felvilágosítás kérdése (feminizmus) czimén.” A nagy tudást és olvasottságot bizonyító értekezés oly nagy tetzésben részesült, hogy Pelcz Árpád szakadati plebános indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az értekezőnek.

A tárgysorozat következő volt: Fizetés kiegészítés és az ezzel járó ügyek megbeszélése. Ezen tételnél élénk eszmecsere fejlődött ki, mert bizony a 26 drb melléklet beszerzése sok gondot okoz egyik-másik iskola fenntartójának és tanítójának; mivel a hitközségek nem egyforma visítával, szervezettel, telekkönyvezéssel és költségvetéssel bírnak, azért egyik-másik pont valóságos gordiumi csomó és hogy ki lesz a Nagy Sándoruk, nem is tudjuk.

Végül a jövő májusi gyűlés helyének Zombát jelölték ki.

Franciscus Xaver.

Tolnavármegye közig. bizottságának tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 9-én tartotta rendes havi ülését, melyen a vármegye kir. tanfelügyelője bejelentette, hogy szeptember hó 6-án 12 tanteremben 1 iskolát és 4 kisdudóvodát látogatott meg.

Az elért eredményt jónak minősítette.

A paksi óvóköteleseknek óvodába való rendes bejáratására a község előjáróságát a helyszínen felhívta.

Azonkívül részt vett a közigazgatási bizottság meghagyása folytán Harka Pál harezai rk. tanító munkaképtelen voltának megállapításán Harezon és elnökölt a bölcskei községi óvónői választáson.

Az 1907. évi 27. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 50 ik §-a alapján a szerzetesnők esküjének letétele végett személyesen megjelent Bonyhádon, Dunaföldváron, Pakson és Pincehelyen.

Az egyes ügydarabok közül a következőket említjük föl:

Az 1907. évi 27. t. czikkben biztosított magasabb államsegélyekért már folyamodnak az iskolászékek. Azon kérvények, melyek teljesen kifogástalanul fel voltak szerelve, a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterhez pártolólag felterjesztettek. Ilyenek: a belaczi rk., kistormási ág., felsőregi izr., ladományi rk., nagyszékelyi ev. ref., dunaföldvári ev. ref., bedegi rk., szakcsi rk., nagyszékelyi rk., bátaszéki községi, dunaföldvári rk., németkéri rk., paksi statusquo izr., mösi rk., paksi rk., paksi ev. ref., simontornyai izr., és a bátaszéki ág. ev. iskolászék folyamodványai.

Dubniczky Irma högyészi rk., Schönveitz István teveli rk., Kovács Mihály alsónyéki ev. ref. tanító megválasztása jóváhagyás és az államsegély folyósítása végett a közoktatásügyi miniszterhez felterjesztetett.

Sohonyai Ferencz sióagárdi rk. kántortanító lakásának kijavítása ügyében a közalapítványi uradalmi főfelügyelő megkerestetett.

A győrei ág. hitv. ev. iskola felépítése iránt a püspök megkerestetett.

Harka Pál harezai rk. tanító korpótlék államsegélyének beszüntetése iránt a bizottság a miniszterhez felterjesztést tett, mi azért vált szükségessé, mert nevezett f. é. szept. 26-án meghalt. A borjádi áll. seg. községi tanítói állomásról felvett javadalmi jegyzőkönyvet a bizottság jóváhagyta.

A kistengeliczi községi iskola építési tervének és költségvetésének betérjesztésére időhaladék engedélyeztetett.

Hiányos felszerelésük miatt a következő államsegélykérvények küldettek vissza pótlás végett: a dunaföldvári izr., nagyszékelyi ev. ref., Pfáler Lajos tanító részére és a magyarkéri ág. ev. egyháza.

Uj tanárnő. A bonyhádi magán polgári leányiskolához Kormos Etelka rk. valásu, okl. polgári iskolai tanárnő alkalmaztatott.

Tanítóválasztások. Kreskay János, faddi rk. tanító a fejevármegyei Kokasd pusztai iskolához választatott meg tanítónak. — Czibor János bölcskei ev. ref. tanító a pacseri, Szoboszlay Sándor a bölcskei ev. ref. iskolához választatott meg tanítónak.

Iparostanoncziskolai felügyelő bizottság megalakulása. A bátaszéki községi iparostanoncz iskolai felügyelőbizottság szept. 29-én alakult meg. Elnök: Romáisz Ferencz plebános, alelnök: Tafner János és jegyző: Szám József lett.

Ingyen tanszerek. A közoktatásügyi miniszter a hanti rk. iskolának ingyen tanszereket engedélyezett.

Fegyelmi szabályzat. A közoktatásügyi miniszter értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy a községi és izr. iskolák tanítóira nézve is az állami tanítókra vonatkozó fegyelmi szabályzat az irányadó.

Nyugdíjgény felemelés. Tanos Gizella görbői községi tanítónő nyugdíjgénye 900 koronára emeltetett fel.

Betöltött állás. A nagyszékelyi ev. ref. magyar tanítói állomás újból betöltetett, Megválasztatott Kormány Gusztáv okl. tanító Nagytoronyáról.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Orvvadászok garázdálkodása.

Mult heti közleményünkre két helyről is kaptunk választ, melyek a következők:

Főszóalásomban nem akartam a csendőrséget vádolni, én is elismerem annak üdvös és hasznos voltát, de már kérem szépen, az mégis egy kicsit furcsa állapot, hogy mindezt ideig a csendőrségnek tudomása sem volt arról, hogy a szekszárdi erdőben egész társaságok üzik az orvvadászatot, nem lévén az általam közölt vadászat az első ilyenmü kedvtelés. Nem csodálom, hogy a két emberből álló járőr, látva a 8 fegyveres orvvadászt, erdőben, kitér és más utat választ, mert hisz az a csendőr is szereti az életét, de már azt különös állapotnak tartom, hogy a járőrök látva a csapat fegyveres embert, jelentést nem tettek az esetről, módot nyujtva ez által, hogy több járőr összevonásával, ártalmatlanná tehetők volnának ezek a tisztelt vadászó nrak. Ami azt a tanácsot illeti, hogy a bérlő több vadort tartson, akiket aztán a csendőrség támogatna, ez a tanács csak a viszonyokat és az embereket nem ismerőtől származhatik, mert ez az intézkedés nem akadályozná meg az orvvadászatot, tekintve azt, hogy a vadász társaság 8 emberből áll, mert hogy ezeket megfékezzék a vadörök, a bérlőnek legalább 16 darab jól fölfegyverzett vadort kellene tartani és kérdés, hogy ez a személy-

zet is elég volna-e az atyafiak árthatatlanná tételére. Csendőr razzia ellenük és nagymérvű fegyver elkobzás az egyedüli mód ezen dolog kerülő, veszedelmes emberek megfékezésére.

Fix.

Tekintetes Bodnár István urnak

a „Közérdek” felelős szerkesztőjének

Szekszárdon.

A „Közérdek” folyó hó 5 én megjelent, 40 ik számában „Vadorzók garázdálkodása” czímen közölt „Tiszteletteljes kérdés” az olvasó közönségnél azon véleményt szülheti, hogy azt alubított, mint a szekszárd—grábóczi hegyi erdő vadászatának bérlője, küldötte be. Hogy nem én küldöttem be, azt tisztelt Szerkesztő Ur tudja legjobban, kénytelen vagyok azonban kijelenteni, hogy tudtom és akaratomon kívül közöltetett az abban előadott, sajnos, gyakran előforduló, kedvetlen tény.

Miután most már ekép a nyilvánosság elé került, szükségesnek tartom, hogy a közleményben néhány tévesen előadott mellékkörülményre nézve, ezen helyreigazító sorok szives közlésére tisztelt Szerkesztő urat fölkérjem.

A kérdéses alkalommal nem én, hanem fiam, *Sztankovánszky Tibor* volt egy erdőőr kíséretében cserkészni és midőn egy vadászóra bukkant, ezt a fegyver letételére fölszólította. Az illető azon kijelentéssel, hogy „semmi bántódásunk ne legyen ám, mert nyolczan vagyunk,” engedett a fölhívásnak. Ebben a pillanatban másik két vadászó lépett elő a sűrüből. Ezek hárman fiam utasításához képest eltávoztak. Később még látott kettőt, a még hiányzó három ugy látszik, látatlanul elvonult. Fiam a följelentést az illetékes hatóságnál azonnal megtette.

Meg vagyok róla győződve, hogy a csendőr parancsnokság hatáskörében mindent elkövet, hogy ezen gyakran ismétlődő visszaélésnek elejét vegye, annál is inkább, mert a praeventív rendszabályok mindig előnyösebbek és könnyebben végrehajthatók, mint mikor a nagyobb baj már megesezt. Ezen meggyőződésemmel fogva és ismervé a csendőrparancsnokság buzgóságát és kötelesség érzését, *nem hagyhatom helyben* a „tiszteltteljes kérdést” a csendőrségre vonatkozólag.

De nem csatlakozhatom — a közölt cikkhez fűzött — a csendőrségnek kimentéséhez sem, mert ez némileg a tehetetlenség színében tünteti föl a csendőrséget. Én biztos vagyok abban, hogy a csendőrparancsnokság csekélyebb létszámmal is, a leginkább veszélyeztetett pontokat meg fogja védeni, ott, ahol szükséges, a kellő erélyvel fog föllépni és kötelességét az egész vonalon híven fogja teljesíteni. Hogy pedig az államhatalom közegei olyan jognak megvédésére eminensen kötelesek, mely az államhatalom egy másik faktorának tulajdonát képezi, azt hiszem nem szorul magyarázatra.

Midőn ezen helyreigazító soraim szives közléséért előzetesen köszönetet mondok, vagyok tisztelettel:

Sztankovánszky János.

NYILTÉR.*

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi

alkálikus természetes savanyvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

HIRDETÉSEK.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, ferdénnyöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megröndelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgáltatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkok a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatonként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és kárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 3—52

Üzlet áthelyezés.

A mélyen tisztelt vevőközönség szives tudomására adom, hogy **szept. hó végén fűszer-, csemege- és ásványvíz kereskedésemet a kaszinó bazár épület**

sarok üzlethelyiségébe

helyeztem át és tetemesen kibővítettem.

Szives pártfogást kér

teljes tisztelettel

Gauszer Ádám

fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedő

Szekszárd,

a Kaszinó bazár-épületében.

3—3

5048. sz.

1907.

Simontornyai járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jutott udvari **községi jegyzői állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §. illetőleg az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket, eddigi működésüket és életkorukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz **folyó évi október hó 25-éig** annál is inkább terjesszék be, mert az elkésve érkezetteket tekintetbe venni nem fogom.

A választást folyó évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor fogom Udvariban, a község házában megejteni.

Az állás javadalma:

1. A községi pénztárból évi 1200 kor. készpénz.
 2. Természetbeni lakás az udvari-i 178. nsz. házban, a hozzá tartozó kert haszonélvezetével.
 3. 4 méteről kemény hasábfá.
 4. Az udvari-i 167. sz. tjkvben az I. 1—7. krsz. alatt felvett 6 hold 1575 □-öl föld haszonélvezete.
 5. A végrehajtási díjak, amiből a végrehajtó és községi előjárók napi és fuvardíjai fedezendőek.
 6. A magánmunkálatokért a vármegyei szabályrendelet szeriut megállapított díjak.
 7. A megfelelő állami fizetés kiegészítés.
- Gyöngk, 1907 október 7-én.

Báró Jeszenszky György,
főszolgabíró.

Téssék választani!

Emez itt egy mosónő.

a ki természetesen a mosással járó munkálatokat csak egymásután teljesítheti, a ki a mellett mindenkor magas bért igényel s azonkívül majdnem kivétel nélkül csodálata méltó nagy „gőz” fejleszt, azaz nagy etvágyával ter-

Ez azonban egy oly mosónő.

amely „gőzzel” mos anélkül, hogy etvágyat gerjesztene s a mellett a főzést, fűlést, párolgást, fertőtlenítést és mosást **egyidejűleg** teljesít egyszerre s nem gyomasután végezi és ami fő: **mindemellett nem követel semmi bért!**

Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárás, mely a főzést, párolgást, fertőtlenítést és mosást külön-külön végzi, vagy az új módszer, mely időben és költségben kb. 70% -ot megtakarít? Tessék próbálni! A John-féle „te ízelt gőz” mosógép probára is szívesen fogadjuk. Kapható: Müller Testvéreknel Szekszárdon, Kaszinó bazár

Eladó ház.

Szekszárdon, a Széchenyi-
utezai 1085. sz. ház, a Szek-
szárd Szálló szomszédságában
szabadkézből eladó.

Bővebbet e lap szerkesz-
tőségénél.

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb
vételnél és viszontelárusítóknak kedvez-
mény. — Bel- és külföldi köszén.

Felvágott kemény tűzifa,
elsőrendű legjobb minőségű szilfafahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsánsként 3
kor. 20 fill., továbbá mindennemű hasáb-,
ugyszintén dorong-tűzifa jutányos áron,
saját telepemem, a vasúti indóházzal
szemben kapható.

Bármilyen minőségű tűzifa

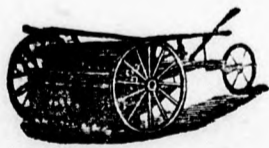
felfűrészelése ölenként 3 kor.

Kivánatra a fűt, ugyszintén a szénét saját
kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.
Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 10-10

DEBULAY IMRE

lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,
borprés- és
szőlőzuzókban, 12-26
takaréktűzhelyekben.

Egy 4-es gőzcséplő garnitúra 1000 frt,
egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.

Üzlet áthelyezés

saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem
be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst**
és **chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca
ezüsstel átvont evőeszközökkel, **15 évi fele-
lősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél,
nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órá-
kat, a jelenkor legpontosabban járó óráit,
ugymint: **Schaffhausen Longienes Omega,**
Tawannes Wath Ch. Graziosa világhírű pon-
tosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá
téjtipákat, szivar és cigaretta szipkákat,
szemüvegeket bármely megoperált szemhez
is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások,**
átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és
olcsón eszközöltetnek.

Schulz Gusztáv

13-52

órák és ékszerész.

4074 sz.

tk. 907.

Árverési hirdetményi kivonat.

A paksi kir. járásbíró, mint tkvi ható-
ság részéről közhírré tételik, hogy a paksvidéki
takarékpénztár végrehajthatóan. Haual István és
neje Péger Katalin paksi lakosok végrehajtást
szennedők ellen 285 kor. tőke s jár iránt indított
végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék
területén levő, a paksi kir. járásbíróhoz tartozó,
a nagypaksi 7107 sz. tjkönyvben foglalt 170
hrsz., 555 népsorszámmal házra 829 korona ki-
kiáltási árban 1907 évi október hó 21-ik napján
délutáni 10 órakor az itteni irattári helyiségben
megtartandó árverésen az alábbi feltételek mellett
el fog adatni.

Venai szándékozók figyelmeztetnek, hogy az
árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10
%-át bánatpénz fejében letenni s vevő a vételért
3 egyenlő részletben a dunaföldvári m. kir. adó-
hivatalnál 6% kamattal lefizeti köteles és végre,
hogy a megállapított árverési feltételek a hivatalos
órák alatt alulírt tekkönyvi hatósággal megte-
kinthetők.

Paks, 1907 augusztus 11-én.

Szentpétery,
kir. jbiró

Hathatós fájdalomcsillapító és Desinficiens

„SALICYL- SÓSBORSZESZ“

a sósborszeszek legjobbika!
Hathatós fájdalomcsillapító és izom
erősítő szer bedörzsölésül.

Kittinó desinficiens és antisepticum
a haj, száj és fogak ápolására.

Kapható:

40 filléres 1 és 2 koronás üvegekben

Szeghy Sándor

gyógyszertárában

Szekszárdon. 37-37

Csak salicyl sósborszeszt kérjen!

Gróf Apponyi Géza főispán ur
Óméltósága udvartartása részére egy
a maga szakmáját tökéletesen értő

mosóné

kerestetik. Kérvények Óméltósága kas-
télyába Hőgyészre küldendő, a hol
az egyéb feltételek és a fizetés meg-
tudható. Önálló nőszemélyek előnyben
részesülnek; a hely azonnal elfoglalható.
Tolna-Hőgyészen, 1907 okt. 7-én.

Uradalmi számtartóság.

Eladó.

Szedres községben a bíró-
nál jutányos áron eladó egy
jó karban lévő ruganyos kocsi

Csak szakértő műgépészekről vegyünk varrógépet!

Az eredeti

AFRANA és WETTINA

varró és mühimző gépek

a jelenkor legtökéletesebb varró és mühimző gépei
és a modern varrógépteknika remekei.

Ezen varró és mühimző gépek, valamint az általunk vezetett **Singer** családi,
Central-Bobbin. kar kahajós és minden más rendszerű varrógép jóságáért, kiváló
aczelszerkezetének szabatos és megbízható működéséért

tíz évi kezességet

vállalunk, mely idő alatt előfordulható bármely néven nevezhető hibákat és törése-
ket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk.

Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépből családok, varrónők és
iparosok részére, **kedvező részletfizetésre** is.

Varrógép és kerékpár javítások szakszerűen és olcsón eszközöltetnek tolna-
megye első és legnagyobb kizárólagos gépüzletében:

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészeknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

16-16